

Nr 3: 2017

Redovisning av lekfiskräkningen i Vätterns tillflöden våren 2017

VÄTTERNFAKTA utgörs av en digital publikations-serie innehållande fakta som berör Vättern

FAKTA från Vätternvårdsförbundet

Nr 3:2017

Fakta-serien från Vätternvårdsförbundet instiftades 2012 och utgörs av dokument med beröring till sjön som förtjänat att tillgängliggöras för en bredare krets. Ofta berör innehållet begränsad fråga. Faktaserien kompletterar därmed Rapportserien och ges endast ut digitalt.

Nr	3:2017
Framsida	Harr. Foto: Niklas Nilsson
Utgivare	Måns Lindell (red), sept 2017.
Kontaktperson	Ann-Sofie Weimarsson, Länsstyrelsen i Jönköpings län telefon 010-223 63 66,
E-post:	ann-sofie.weimarsson@lansstyrelsen.se
Webbplats	www.vattern.org
Författare	Niklas Nilsson, Jönköpings Fiskeribiologi
Kartmaterial	GISdata från Länsstyrelserna
Beställare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

Redovisning av lekfiskräkningen i Vätterns tillflöden våren 2017.

Niklas Nilsson

Jönköpings Fiskeribiologi AB

Senast uppdaterad: 2017-08-25

Jönköpings
Fiskeribiologi

Redovisning av lekfiskräkningen i Vätterns tillflöden våren 2017.

Beställare:

Rasmus Linderfalk
Fiskeenheten, Naturavdelningen
Länsstyrelsen i Jönköpings län
551 86 Jönköping

Konsult:

Jönköpings Fiskeribiologi AB
Gjuterigatan 9
553 18 Jönköping
www.fiskeribiologi.se

Författare:

Niklas Nilsson, Jönköpings Fiskeribiologi AB

Kvalitetsgranskning:

Per Sjöstrand, Jönköpings Fiskeribiologi AB

Kartmaterial:

GISdata från Länsstyrelserna

Foto framsida:

Hans Göran Hansson

Inledning

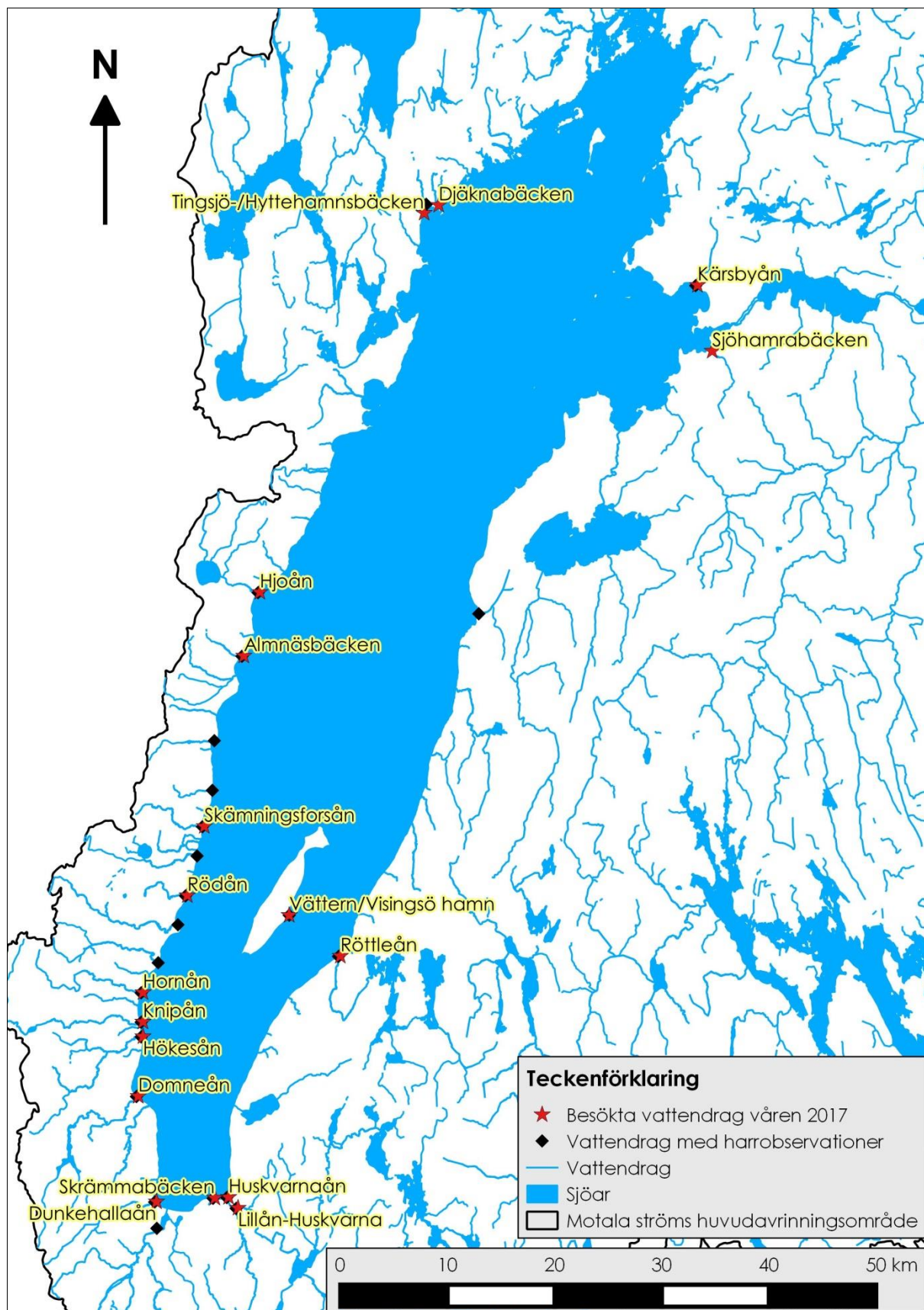
Räkning av lekande harr i Vätterns tillflöden har pågått sedan 1997 som en del i den regionala miljöövervakningen av Vättern. Mellan åren 1997 och 2004 utfördes detta av Fiskeriverkets utredningskontor i Jönköping på uppdrag av Vätternsvårdsförbundet och under dessa år följdes två vattendrag, Röttleån cirka 5 km söder om Gränna på Vätterns östra sida och Hornån cirka 10 km norr om Habo på den västra sidan. Sedan våren 2005 pågår däremot ett intensivt kontrollprogram där ett större antal vattendrag besöks årligen. Våren 2013 genomfördes även den mest omfattande inventeringen av Vätterns tillflöden i samband med harrens lek sedan Fiskeriverkets utredningskontor i Jönköping genomförde sina undersökningar 1987-1988 och 2002. Övervakningen genomförs av frivilliga personer på ideell basis under ledning av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Metod

Föreliggande sammanställning är baserad på uppgifter rapporterade till Länsstyrelsen i Jönköpings län till och med 2017-08-25. Totalt besöktes 17 vattendrag, samt Visingsö hamn i samband med harrens lek våren 2017 (Tabell 1 och Figur 1) och sammanlagt gjordes 117 besök. Totalt sett motsvarade detta drygt 2/3 av fjolårets (2016) inventering av harrleken sett till antalet besök, medan antalet besökta vattendrag var oförändrat. Årets inventering genomfördes av 14 personer (12 personer deltog 2016) under perioden 27:e mars – 29:e maj. Precis som tidigare år besöktes vissa vattendrag bara en gång, medan andra (till exempel Hjoån, Hökesån, Kårsbyån och Lillån-Huskvarna) besöktes mer frekvent under lekperioden.

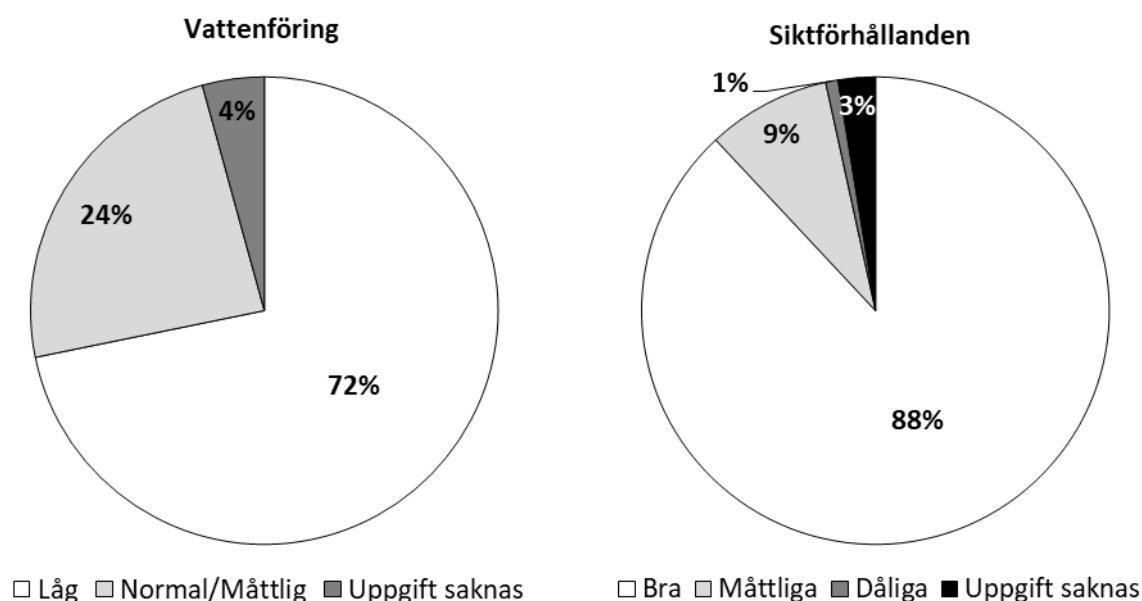
Tabell 1. Redovisning av de vattendrag, samt Visingsö hamn som besöktes i samband med harrens lek våren 2017.

Vattendrag	Datum första besöket	Datum sista besöket	Antal besök
Almnäsbäcken	03-apr-17	03-apr-17	1
Djäknabäcken	01-maj-17	01-maj-17	1
Domneån	05-apr-17	05-apr-17	1
Dunkehallaån	03-apr-17	03-apr-17	1
Hjoån	27-mar-17	15-maj-17	37
Hornån	04-apr-17	04-apr-17	1
Huskvarnaån	24-apr-17	05-maj-17	2
Hökesån	16-apr-17	20-maj-17	10
Knipån	04-apr-17	04-apr-17	1
Kårsbyån	04-apr-17	14-maj-17	18
Lillån-Huskvarna	06-apr-17	29-maj-17	21
Rödån	04-apr-17	08-maj-17	2
Röttleån	04-apr-17	10-maj-17	8
Sjöhamrabäcken	05-apr-17	15-maj-17	7
Skrämmabäcken	05-apr-17	05-apr-17	1
Skämningsforsån	04-apr-17	04-apr-17	1
Tingsjö-/Hyttehamnsbäcken	01-maj-17	01-maj-17	1
Vättern/Visingsö hamn	06-maj-17	29-maj-17	3

Figur 1. De av Vätterns tillflöden, samt Visingsö hamn som besöktes i samband med harrens lek våren 2017.

I samband med lekfiskräkningen våren 2017 bedömdes vattenföringen i vattendragen mestadels vara låg, medan siktförhållandena mestadels bedömdes vara goda (Figur 2). Även Vätterns vattenstånd var mycket lågt under våren 2017.

Figur 2. Redovisning av de subjektiva bedömningarna av vattenföringen (t.v.) respektive siktförhållandena (t.h.) i samband med lekfiskräkningen våren 2017 (totalt antal besöksstillfällen = 117).

Resultat & kommentarer

Harrleken våren 2017 startade ungefär vid samma tid som våren 2016, vilket var något senare jämfört med de närmast föregående åren (2014 och 2015). Observationen av harr i Hjoån, den 28:e mars var trots detta tidig sett till perioden 2005-2017 (Tabell 2).

Tabell 2. Sammanställning av när den första respektive sista harrobservationen har skett i Vätterns tillflöden och Visingsö hamn under perioden 2005-2017.

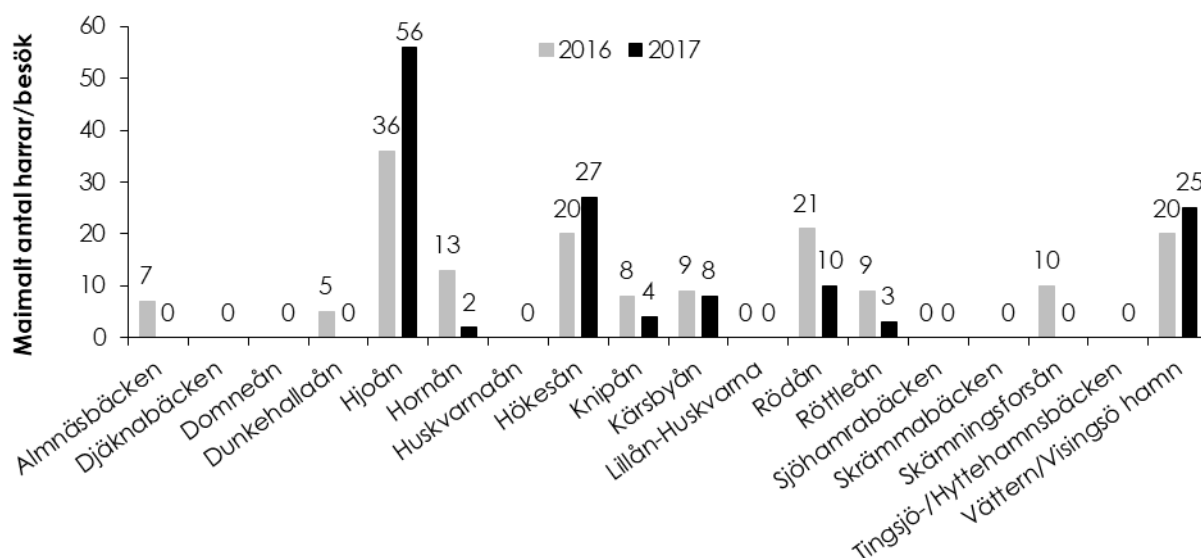
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Datum för första harr-observationen	24-apr	19-apr	12-apr	07-apr	11-apr	08-apr	13-apr	28-mar	10-apr	20-mar	12-mar	28-mar	28-mar
Vattentemperatur vid första harr-observationen	-	4,5	6,0	5,8-7,8	9,0	5,0	9,8	8,0	3,0-5,0	-	4,6	5,4-5,7	7,5-7,8
Datum för sista harr-observationen	13-maj	18-maj	30-maj	12-maj	18-maj	15-maj	10-maj	14-maj	20-maj	11-maj	17-maj	17-maj	29-maj
Vattentemperatur vid sista harr-observationen	9,2	8,0-9,0	10,6	10,4-14,4	11,6	9,5	11,6	7,5-8,7	8,2-16,8	9,2	8,4-8,9	9,9	16,0

Av de 17 vattendrag, samt Visingsö hamn som besöktes våren 2017 observerades endast harr i knappt hälften (Tabell 3). I sex av de tio vattendrag där harr inte observerades (Djäknabäcken, Domneån, Huskvarnaån, Lillån-Huskvarna, Skrämmabäcken och Tingsjö-/Hyttehamnsbäcken) var detta dock tämligen förväntat. Avsaknaden av harr i Lillån-Huskvarna och Huskvarnaån beror troligen på den förhållandevis långa passagen (cirka 2 km) genom lugnflytande och

sjöliknade habitat med mycket predatorer i kombination med mängden harr i Vättern i anslutning till Huskvarnaåns mynning. I Djäknabäcken och Tingsjö-/Hyttehamnsbäcken är det osäkert om harr historiskt sett har förekommit. Vidare förväntas harr inte förekomma i Domneån och Skrämmabäcken i dagsläget. Däremot var det förvånande att ingen harr observerades i Almnäsbäcken, Dunkehallaån och Skämningsforsån, men kan förmodligen förklaras av att vattendragen endast besöktes en gång. Det var även nedslående att ingen harr noterades i Sjöhamrabäcken eftersom de yngel som satts ut där under ett antal år (2013-2015) troligen är könsmogna vid det här laget. I de övriga vattendragen förelåg en ökning avseende det maximala antalet observerade harrar vid ett och samma besökstillfälle i två vattendrag (Hjoån och Hökesån) och Visingsö hamn, medan det i fyra vattendrag (Hornån, Knipån, Rödån och Röttleån) förelåg en minskning (Figur 3). I Kårsbyån var antalet tämligen oförändrat. Till viss del kan detta troligen förklaras av de förhållandevis låga flöden som förelåg under våren i flertalet av vattendragen i kombination med Vätterns låga vattenstånd. I bilaga 1 redovisas resultaten från samtliga år under perioden (2005-2017).

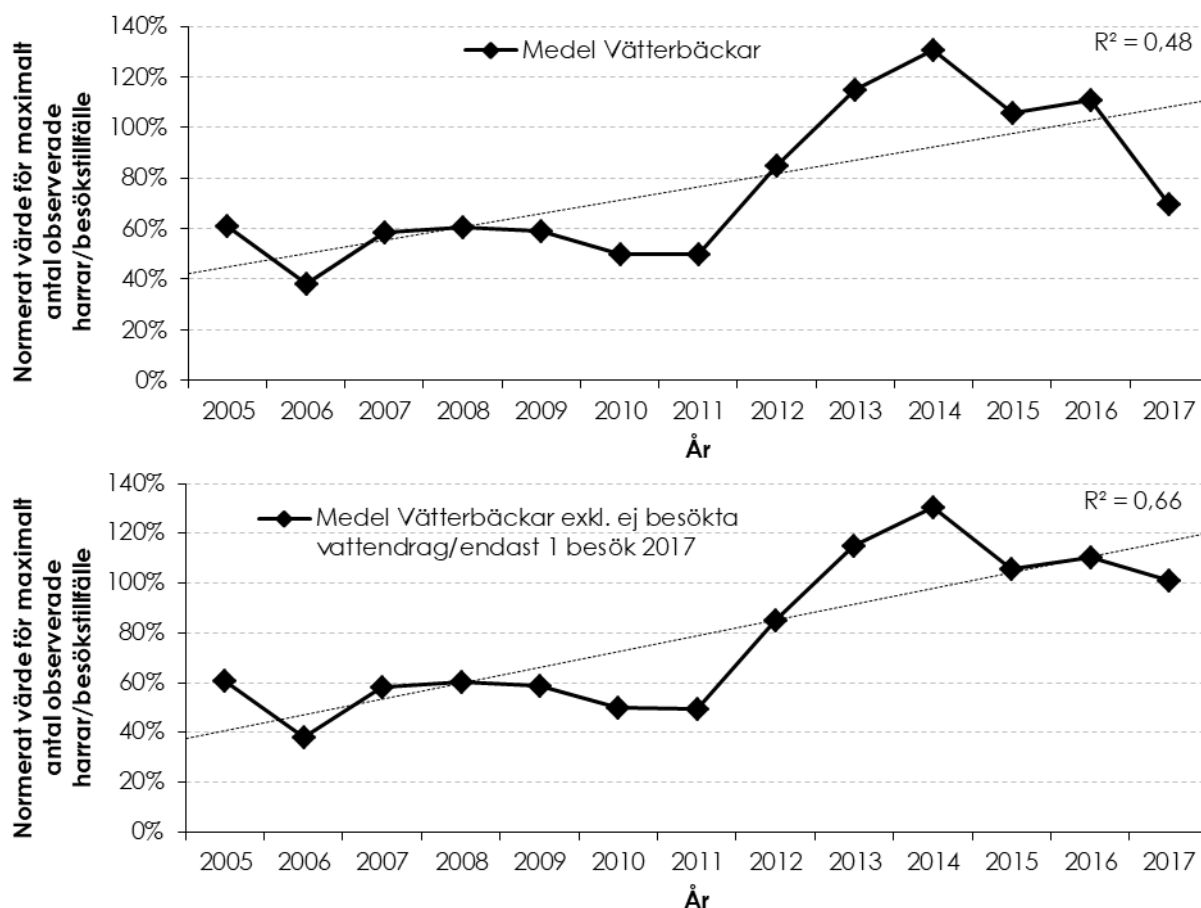
Tabell 3. Sammanställning av resultaten från de vattendrag, samt Visingsö hamn som besöktes i samband med harrens lek våren 2017. Med max antal harrar avses det maximala antalet harrar som har observerats vid ett och samma besökstillfälle.

Vattendrag	Antal besök	Max antal harrar	Datum för första harrobservationen	Vattentemperatur första harrobservationen
Almnäsbäcken	1	0	-	-
Djäknabäcken	1	0	-	-
Domneån	1	0	-	-
Dunkehallaån	1	0	-	-
Hjoån	37	56	28-mar-17	7,5-7,8
Hornån	1	2	04-apr-17	7,8
Huskvarnaån	2	0	-	-
Hökesån	10	27	16-apr-17	4,2
Knipån	1	4	04-apr-17	9,5
Kårsbyån	18	8	04-apr-17	9
Lillån-Huskvarna	21	0	-	-
Rödån	2	10	08-maj-17	-
Röttleån	8	3	17-apr-17	-
Sjöhamrabäcken	7	0	-	-
Skrämmabäcken	1	0	-	-
Skämningsforsån	1	0	-	-
Tingsjö-/Hyttehamnsbäcken	1	0	-	-
Vättern/Visingsö hamn	3	25	06-maj-17	7,0-7,9

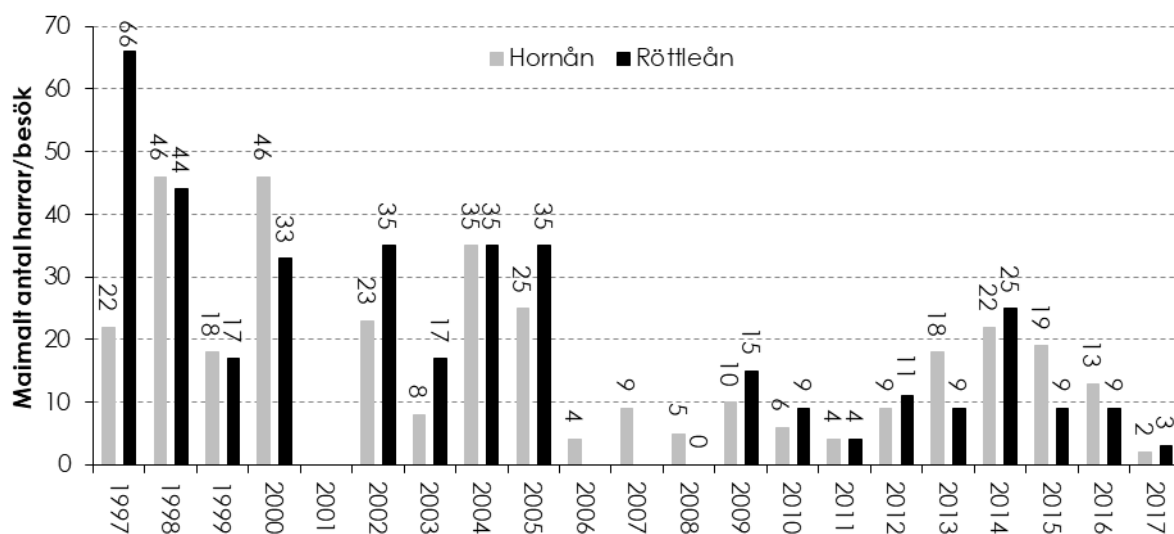

Figur 3. Maximalt antal observerade harrar vid ett och samma besöksstillfälle i de av Vätterns tillflöden, samt Visingsö hamn som besöktes i samband med harrens lek våren 2017 i förhållande till motsvarande värden våren 2016.

Resultaten från våren 2017 var svårtolkade, vilket troligen delvis berodde på de redan tidigare nämnda förhållandena i vattendragen och Vättern. En annan bidragande orsak till de svårtolkade resultaten var att flera vattendrag som besökts tidigare vårar inte besöktes vid årets inventering alternativt endast besöktes en gång. Till exempel påverkades medelvärdet för de normerade värdena för det maximala antalet harrar tydligt av detta. Om man enbart ser till de nio av Vätterns tillflöden som har besökts minst elva gånger under de senaste tretton åren och där harr observerats minst åtta år i respektive vattendrag skedde ett tydligt trendbrott och minskning (Figur 4 överst). Exkluderas däremot de vattendrag som inte besöktes (Gagnån) alternativt endast besöktes en gång (Dunkehallaån, Hornån och Knipån) i samband med inventeringen våren 2017 framträder en annan bild (Figur 4 nederst). Mycket talar således för att det inte har skedd någon påtaglig förändring i antalet lekande individer i de av Vätterns tillflöden som utnyttjas av harren för sin reproduktion våren 2017 i förhållande till de närmast föregående åren. Observera dock att detta inte innebär att harrbeståndet i Vättern är opåverkat, vilket bland annat framgår av lekfishräkningen i Hornån och Röttleån under perioden 1997-2017 (Figur 5).

Figur 4. Normerade värden för det maximala antalet observerade harrar vid ett enskilt besöksstillfälle respektive år i samband lekfiskräkningarna i Vätterns tillflöden under perioden 2005-2017. Det normerade värdena har beräknats enligt: $\text{LOG10}(\text{Max. antal observerade harrar år}x+1)/\text{LOG10}(\text{Medel Max. antal observerade harrar 2005-2017}+1)*100$. Medel Vätterbäckar är ett medelvärde baserat på de normerade värdena för de av Vätterns tillflöden där besök har genomförts vid minst elva av våarna under perioden 2005-2017 och där harr har observerats vid minst åtta av våarna i respektive vattendrag. Baserat på opublicerat arbetsmaterial Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Figur 5. Maximalt antal observerade harrar vid ett och samma besöksstillfälle i Hornån och Röttleån under perioden 1997-2017. Observera att lekfiskräkningen under perioden 1997-2004 genomfördes av personal från Fiskeriverkets utredningskontor i Jönköping, medan den under perioden 2005-2017 har genomförts av volontärer inom ramen för det extensiva kontrollprogrammet.

I bilaga 2 återges Hans-Göran Hanssons reflektioner avseende årets harrlek i Hjoån. Här finns bland annat en hel del intressanta observationer avseende harrarnas beteende i samband med leken till följd av inverkan från Vätterns låga vattenstånd och den låga vattenföringen i ån.

Avslutningsvis vill vi rikta ett stort tack till alla de personer som på sin fritid har hjälpt oss att inventera harrens lekvattendrag under våren 2017. Era insatser utgör en mycket viktig del i övervakningen av harrens lek i Vätterns tillflöden.

TACK OCH FÖRHOPPNINGSVIS PÅ ÅTERSEENDE VÅREN 2018!

Bilaga 1. Redovisning av lekfiskräkningen i Vätterns tillflöden i samband med harrens lek under perioden 2005 – 2017.

Åtgärds- område	Vattendrag	År	Antal besök	Totalt antal harrar	Max antal harrar/besök	Datum för första harrobservation
067028b	Almnäsbäcken	2013	3	55	24	29-apr
067028b	Almnäsbäcken	2014	3	26	10	03-apr
067028b	Almnäsbäcken	2015	1	7	7	26-apr
067028b	Almnäsbäcken	2016	3	14	7	09-apr
067028b	Almnäsbäcken	2017	1	0	0	
067028c	Baggabäcken	2013	1	0	0	
067018	Bäckeboäcken	2009	1	0	0	
067018	Bäckeboäcken	2015	1	0	0	
067018	Bäckeboäcken	2016	1	0	0	
067009	Djupadalsäcken	2013	6	0	0	
067049	Djurkälleäcken	2013	1	0	0	
067033d	Djäknäcken	2017	1	0	0	
067012	Domneån	2005	1	0	0	
067012	Domneån	2007	1	0	0	
067012	Domneån	2008	1	0	0	
067012	Domneån	2009	2	0	0	
067012	Domneån	2013	3	0	0	
067012	Domneån	2015	2	0	0	
067012	Domneån	2017	1	0	0	
067010	Dunkehallaån	2006	1	5	5	05-maj
067010	Dunkehallaån	2007	1	0	0	
067010	Dunkehallaån	2008	4	10	8	05-maj
067010	Dunkehallaån	2009	5	13	6	24-apr
067010	Dunkehallaån	2010	16	6	3	25-apr
067010	Dunkehallaån	2011	9	9	4	26-apr
067010	Dunkehallaån	2012	22	8	3	28-apr
067010	Dunkehallaån	2013	44	51	8	29-apr
067010	Dunkehallaån	2014	35	34	8	24-apr
067010	Dunkehallaån	2015	9	4	4	22-apr
067010	Dunkehallaån	2016	11	12	5	30-apr
067010	Dunkehallaån	2017	1	0	0	
067005	Edeskvamaån	2008	1	0	0	
067005	Edeskvamaån	2013	4	0	0	
067005	Edeskvamaån	2014	1	0	0	
067019	Gagnån	2005	1	5	5	02-maj
067019	Gagnån	2006	5	20	10	27-apr
067019	Gagnån	2007	14	19	5	16-apr
067019	Gagnån	2008	1	3	3	05-maj
067019	Gagnån	2009	2	1	1	20-apr
067019	Gagnån	2010	13	12	5	26-apr
067019	Gagnån	2011	8	9	5	26-apr
067019	Gagnån	2012	15	15	8	25-apr
067019	Gagnån	2013	24	64	8	01-maj
067019	Gagnån	2014	10	82	21	08-apr
067019	Gagnån	2015	11	38	10	13-apr
067019	Gagnån	2016	5	38	17	16-apr
067002	Girabäcken	2013	1	0	0	
067003	Giseboäcken	2011	1	0	0	

REDOVISNING AV LEKFISKRAKNINGEN I VÄTTERNIS TILLFLÖDEN VÅREN 2017.

Åtgärds- område	Vattendrag	År	Antal besök	Totalt antal harrar	Max antal harrar/besök	Datum för första harrobservation
067003	Gisebobäcken	2013	4	0	0	
067033c	Granviksån	2007	1	1	1	08-maj
067033c	Granviksån	2009	1	0	0	
067033c	Granviksån	2013	22	0	0	
067033c	Granviksån	2015	1	0	0	
067033c	Granviksån	2016	1	0	0	
067049	Gränsbäcken	2013	3	0	0	
067003	Gudmunderydsbäcken	2013	3	0	0	
067003	Gudmunderydsbäcken	2014	1	0	0	
067048	Gyllingebäcken	2013	3	0	0	
067029	Hjoån	2005	1	15	15	24-apr
067029	Hjoån	2006	6	10	3	19-apr
067029	Hjoån	2007	7	33	6	14-apr
067029	Hjoån	2008	4	25	11	21-apr
067029	Hjoån	2009	27	141	18	11-apr
067029	Hjoån	2010	5	18	7	08-apr
067029	Hjoån	2011	7	45	11	13-apr
067029	Hjoån	2012	62	697	48	28-mar
067029	Hjoån	2013	67	820	54	17-apr
067029	Hjoån	2014	70	1182	79	20-mar
067029	Hjoån	2015	43	865	47	12-mar
067029	Hjoån	2016	21	308	36	28-mar
067029	Hjoån	2017	37	701	56	28-mar
067026b	Hjällöbäcken	2006	1	0	0	
067026b	Hjällöbäcken	2007	4	22	12	27-apr
067026b	Hjällöbäcken	2008	2	0	0	
067026b	Hjällöbäcken	2009	1	1	1	29-apr
067026b	Hjällöbäcken	2011	1	0	0	
067026b	Hjällöbäcken	2012	12	4	2	02-maj
067026b	Hjällöbäcken	2013	13	76	18	23-apr
067026b	Hjällöbäcken	2014	14	86	24	08-apr
067026b	Hjällöbäcken	2015	8	11	6	09-apr
067026b	Hjällöbäcken	2016	12	92	24	05-apr
067022	Holmån	2007	1	10	10	03-maj
067022	Holmån	2008	1	2	2	06-maj
067022	Holmån	2009	4	12	5	20-apr
067022	Holmån	2012	1	0	0	
067022	Holmån	2013	6	25	8	05-maj
067022	Holmån	2014	11	52	20	18-apr
067022	Holmån	2015	2	0	0	
067017	Hornån	2005	3	47	25	02-maj
067017	Hornån	2006	1	4	4	27-apr
067017	Hornån	2007	1	9	9	25-apr
067017	Hornån	2008	1	5	5	21-apr
067017	Hornån	2009	3	19	10	29-apr
067017	Hornån	2010	9	16	6	19-apr
067017	Hornån	2011	6	5	4	26-apr
067017	Hornån	2012	7	14	9	25-apr
067017	Hornån	2013	9	29	18	09-maj
067017	Hornån	2014	10	126	22	17-apr
067017	Hornån	2015	8	64	19	10-apr
067017	Hornån	2016	4	34	13	02-apr
067017	Hornån	2017	1	2	2	04-apr
067006	Huskvarnaån	2013	1	0	0	
067006	Huskvarnaån	2017	2	0	0	
067013	Hökesån	2005	2	4	4	02-maj
067013	Hökesån	2006	2	2	1	27-apr

REDOVISNING AV LEKFISKRAKNINGEN I VÄTTERNIS TILLFLÖDEN VÅREN 2017.

Åtgärds- område	Vattendrag	År	Antal besök	Totalt antal harrar	Max antal harrar/besök	Datum för första harrobservation
067013	Hökesån	2007	5	9	5	24-apr
067013	Hökesån	2009	2	0	0	
067013	Hökesån	2010	1	0	0	
067013	Hökesån	2011	2	0	0	
067013	Hökesån	2012	1	3	3	02-maj
067013	Hökesån	2013	13	82	19	04-maj
067013	Hökesån	2014	10	73	30	06-apr
067013	Hökesån	2015	11	16	6	10-apr
067013	Hökesån	2016	10	29	20	28-mar
067013	Hökesån	2017	10	89	27	16-apr
067015	Knipån	2005	1	0	0	
067015	Knipån	2006	1	0	0	
067015	Knipån	2007	6	2	2	26-apr
067015	Knipån	2008	59	12	3	07-apr
067015	Knipån	2009	3	0	0	
067015	Knipån	2010	2	0	0	
067015	Knipån	2011	3	0	0	
067015	Knipån	2012	4	1	1	17-apr
067015	Knipån	2013	8	37	15	01-maj
067015	Knipån	2014	20	97	25	06-apr
067015	Knipån	2015	14	49	16	06-apr
067015	Knipån	2016	8	35	8	02-apr
067015	Knipån	2017	1	4	4	04-apr
067023	Krikån	2008	2	0	0	
067028c	Kvarnbäcken	2013	1	0	0	
067043	Kärsbyån	2007	17	20	5	12-apr
067043	Kärsbyån	2008	12	83	18	10-apr
067043	Kärsbyån	2009	16	83	12	12-apr
067043	Kärsbyån	2010	5	10	4	22-apr
067043	Kärsbyån	2011	1	6	6	19-apr
067043	Kärsbyån	2012	24	238	39	15-apr
067043	Kärsbyån	2013	30	112	14	10-apr
067043	Kärsbyån	2014	16	57	10	06-apr
067043	Kärsbyån	2015	15	59	8	31-mar
067043	Kärsbyån	2016	21	66	9	13-apr
067043	Kärsbyån	2017	18	23	8	04-apr
067011	Lillån Bankeryd	2005	1	0	0	
067011	Lillån Bankeryd	2006	1	0	0	
067011	Lillån Bankeryd	2007	1	0	0	
067011	Lillån Bankeryd	2008	22	0	0	
067011	Lillån Bankeryd	2009	2	0	0	
067011	Lillån Bankeryd	2010	1	0	0	
067011	Lillån Bankeryd	2012	1	0	0	
067011	Lillån Bankeryd	2013	8	0	0	
067011	Lillån Bankeryd	2014	6	0	0	
067006	Lillån-Huskvarna	2008	1	0	0	
067006	Lillån-Huskvarna	2009	2	0	0	
067006	Lillån-Huskvarna	2010	1	0	0	
067006	Lillån-Huskvarna	2013	14	0	0	
067006	Lillån-Huskvarna	2014	3	0	0	
067006	Lillån-Huskvarna	2015	21	0	0	
067006	Lillån-Huskvarna	2016	20	0	0	
067006	Lillån-Huskvarna	2017	21	0	0	
067025	Nykyrkebäcken	2008	2	0	0	
067042b	Odensbergsbäcken	2013	8	0	0	
067021	Rödån	2005	3	3	2	01-maj
067021	Rödån	2007	4	20	8	08-maj

Åtgärds- område	Vattendrag	År	Antal besök	Totalt antal harrar	Max antal harrar/besök	Datum för första harrobservation
067021	Rödån	2008	5	2	1	07-maj
067021	Rödån	2009	3	0	0	
067021	Rödån	2011	2	0	0	
067021	Rödån	2012	14	5	2	02-maj
067021	Rödån	2013	18	64	14	04-maj
067021	Rödån	2014	19	105	19	15-apr
067021	Rödån	2015	22	71	16	21-apr
067021	Rödån	2016	20	62	21	24-apr
067021	Rödån	2017	2	10	10	08-maj
067004	Röttleån	2005	2	35	35	10-maj
067004	Röttleån	2008	3	0	0	
067004	Röttleån	2009	5	21	15	25-apr
067004	Röttleån	2010	9	32	9	26-apr
067004	Röttleån	2011	13	14	4	22-apr
067004	Röttleån	2012	26	58	11	13-apr
067004	Röttleån	2013	25	60	9	26-apr
067004	Röttleån	2014	5	52	25	17-apr
067004	Röttleån	2015	12	42	9	11-apr
067004	Röttleån	2016	7	25	9	16-apr
067004	Röttleån	2017	8	11	3	17-apr
067044a	Sjöhamrabäcken	2013	5	0	0	
067044a	Sjöhamrabäcken	2014	1	0	0	
067044a	Sjöhamrabäcken	2015	4	0	0	
067044a	Sjöhamrabäcken	2016	5	0	0	
067044a	Sjöhamrabäcken	2017	7	0	0	
067030	Sjörydsbäcken	2012	1	0	0	
067030	Sjörydsbäcken	2013	4	0	0	
067030	Sjörydsbäcken	2014	2	0	0	
067030	Sjörydsbäcken	2015	2	0	0	
067007	Skrämmabäcken	2007	1	2	2	05-maj
067007	Skrämmabäcken	2008	1	1	1	06-maj
067007	Skrämmabäcken	2009	1	0	0	
067007	Skrämmabäcken	2010	1	0	0	
067007	Skrämmabäcken	2011	1	0	0	
067007	Skrämmabäcken	2013	10	0	0	
067007	Skrämmabäcken	2014	1	0	0	
067007	Skrämmabäcken	2017	1	0	0	
067024	Skämningsforsån	2005	3	0	0	
067024	Skämningsforsån	2006	8	6	4	07-maj
067024	Skämningsforsån	2007	5	16	6	20-apr
067024	Skämningsforsån	2008	2	0	0	
067024	Skämningsforsån	2009	12	4	2	29-apr
067024	Skämningsforsån	2010	1	0	0	
067024	Skämningsforsån	2011	2	0	0	
067024	Skämningsforsån	2012	12	0	0	
067024	Skämningsforsån	2013	15	71	21	01-maj
067024	Skämningsforsån	2014	21	206	34	18-apr
067024	Skämningsforsån	2015	27	53	13	21-apr
067024	Skämningsforsån	2016	22	46	10	18-apr
067024	Skämningsforsån	2017	1	0	0	
067028c	Smedsdammsbäcken/Ulvhultsbäcken	2013	1	0	0	
067028c	Spakåsbäcken	2013	1	0	0	
067020	Svedån	2005	1	1	1	02-maj
067020	Svedån	2006	2	0	0	
067020	Svedån	2007	1	0	0	
067020	Svedån	2008	1	0	0	
067020	Svedån	2009	2	0	0	

Åtgärds- område	Vattendrag	År	Antal besök	Totalt antal harrar	Max antal harrar/besök	Datum för första harrobservation
067020	Svedån	2010	4	0	0	
067020	Svedån	2011	1	0	0	
067020	Svedån	2013	8	0	0	
067020	Svedån	2014	1	0	0	
067020	Svedån	2015	1	0	0	
067020	Svedån	2016	2	0	0	
067008	Tabergså	2013	4	0	0	
067008	Tabergså	2014	1	0	0	
067008	Tabergså	2015	1	0	0	
067033b	Tingsjö-/Hyttedamnsbäcken	2017	1	0	0	
067014	Tumbäcken	2005	1	0	0	
067014	Tumbäcken	2006	1	0	0	
067014	Tumbäcken	2013	2	0	0	
067000	Vättern/Visings ö	2010	1	3	3	30-apr
067000	Vättern/Visings ö	2016	1	20	20	06-maj
067000	Vättern/Visings ö	2017	3	38	25	06-maj
067046a	Ålebäcken	2007	2	6	4	11-maj
067046a	Ålebäcken	2012	11	63	16	01-maj
067046a	Ålebäcken	2013	17	26	8	25-apr
067046a	Ålebäcken	2014	7	12	10	22-apr
067046a	Ålebäcken	2015	10	3	3	12-maj
067046a	Ålebäcken	2016	7	30	13	21-apr

Bilaga 2. Allmänt om lekfiskräkningen i Hjoån 2017 (av Hans-Göran Hansson).

Jag var lite fundersam inför årets harrlek. Vättern var väldigt låg och flödet i Hjoån var minimalt på grund av den långvariga torkan. Vattendjupet i åns nedre delar var i bara 5 – 10 cm och det var ont om gömställen för lekhararna. Skulle dom våga sig upp i ån? Bilden nedströms visar ån ca 100 m uppströms mynningen. Här brukar det vanligtvis vara minst 30 – 40 cm vattendjup och flödet brukar vara betydligt större.

Spaningarna inleddes i mitten av mars med en runda varje dag och i början var spaningarna resultatlösa. Det hela ändrade sig dock radikalt den 28 mars då inte mindre än 22 harrar räknades in på harrakan och det var lek på flera ställen. Intressant att helt plötsligt bestämmer sig ett antal harrar för att vandra upp för lek. Jag fortsatte glad i hågen nedströms ända till Ånabacken men på resten av sträckan var det tomt. Det var förövrigt likadant under hela säsongen. I princip all lekhar observerades på sträckorna Hammars hage, Harrakan och Uppströms Hammarsdammen. Lokalen Uppströms Hammarsdammen ligger förövrigt uppströms det som vi tidigare trodde var definitivt vandringshinder för harren. Endast enstaka observationer gjordes på sträckorna Källängen och Ånabacken. Hittade under lekperioden tre döda harrar varav minst en var tagen av antingen mink eller utter som finns i dalgången. Såg även under säsongen några fiskar med enstaka vita fläckar på men någon tydligt svampangripen fisk såg jag inte. Dom döda fiskarna hade inga tecken på svamp.

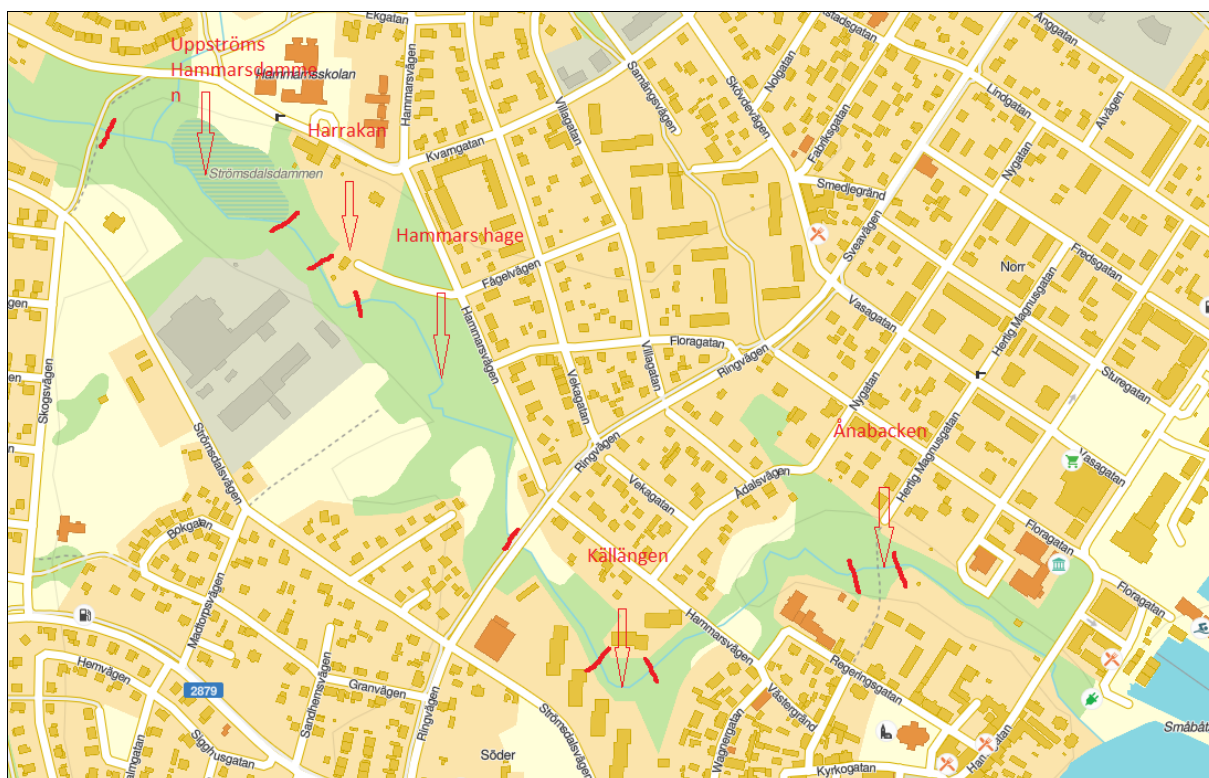
Funderingar

Personligen tror jag att då åns nedre delar i år var väldigt grund gjorde detta att harrarna inte lekte vid Källängen och Ånabacken dagtid. Harrarna var extremt lättstörda i pga det låga vattenståndet och det rörde sig mycket folk i området. Man kunde dock se ganska mycket spår av lek på dom

här platserna så troligen var det så att harrarna lekte här i skydd av mörkret. Detta styrks även av att det längre upp i ån, uppströms Ringvägen, var lekt på många platser där jag inte observerade några harrar alls. Gick man ner till ån ett par timmar efter mörkrets inbrott så hördes det mycket plaskade av lekharr som troligen vandrat upp i skydd av mörkret. Jag tror att harrarna lämnade ån på natten när vattentemperaturen gick ner för att återvända nästa dag. Harren skyggar ju till skillnad från öringen för ficklampljus så det fanns ingen möjlighet att närmare kontrollera detta.

Sammanfattning

Jag tycker att uppgången av lekharr var förvånansvärt god med tanke på bristen på vatten. 56 observerade harrar på en runda är ju inte så illa! Den största uppvandringen av lekharr skedde första halvan av april och nästan all harr valde att leka på de övre sträckorna, troligen på grund av att ån här är lite djupare, mer beskuggad och även strömhastigheten är lite högre. Här rör sig även mindre med folk. Den låga vattennivån i åns nedre delar gjorde att mycket av fisken vandrade upp senare på dagen, vanligtvis sen eftermiddag då börjar dalgången börjar ligga i skugga. Harrarna blev då svårare att observera och därför var det inte möjligt att räkna dom så sent på dagen. Tidig morgon var det i princip tomt på fisk i ån. Jag tror även att en del fisk vandrade upp i skydd av mörkret för att leka. Det tydde allt plaskande nattetid på. Det låga vattenståndet behöver inte bara vara av ondo. Exempelvis har den sedvanliga uppvandringen av mört, abborre och gädda som brukar ske på vår/försommar ännu inte kommit igång så harrungarna kan nog få en ganska trygg resa när dom lämnar ån. Som vanligt har gräsänderna käkat harrom vilket nog underlättats av den låga vattenföringen. Kartan nedan visar var dom olika sträckorna är belägna

Hälsningar

Hans-Göran Hansson